

SAMOBORSKI LIST

— Glasilo za lokalne interese. —

God. X.

U Samoboru, 4. srpnja 1915.

Br. 27.

Iskani svake nedjelje. PRETPLATA za pol godine sa dostavom K 3-40, za vanjsku K 4 za izdavanje K 5 — Poštinski broj 15 lista.

Uprava i redakcija misli se TRG LEOPOLDA SALVATORA br. 3 (Hrabrova 2. kćak.)

OGLASE prima uprava prema cjeniku. Za oglašavanje se više puta uvlači, da se svaki popis. Istopisi se ne vraćaju.

Opskrba Samobora sa živežem.

(Prijedlog uoči nove žetve.)

U posljednjem broju progovorili smo kako bi se moglo lakše prevesti općinska aprovizacija Samobora sa zadovoljstvo podjednako općinstva. Ujedno da ta aprovizacija služi samo našim općinskim a dotle će se za druge općine znati i bit će potkraj njihove općine i ostali zvanj faktori. Istakli smo da se učini nešto pozitivna za budućnost, prigodom nove žetve, kad već pokušaji s dosadašnjim načinom opskrbljivanja nijesu urodili željenim plodom a, barem ne za naša građanstvo. Navijestili smo tom prilikom to, da će izći naredba zemaljske vlade, koja će općinama pružiti posebna privilegija glede opskrbe žitovine prigodom nove žetve i njene odvoje za brane. Ova navijestena naredba izšla je baš drugi dan, nakon što je izišao naš članak, a ona izričito određuje, da za općine dužne, da ustanove svoja potroša i to za čitavu godinu unaprijed i da ih prijave Gospodarskom zem. povjerenstvu.

Navodimo doslovno točke ove naredbe, koje se odnose na samu stvar, o kojoj govorimo:

„Za osiguranje opće aprovizacije ovlaštena je sv. zemaljska vlada, odjel za narodno gospodarstvo već postojeće Gospodarsko općinsko udruženje u Zagrebu, koje je jedino ovlašteno da potroša koncesije za opću aprovizaciju svih proizvoda žiti i prema odredbi Zemaljskog gospodarskog povjerenstva dalje raspolaže.

U skladu toga bit će sv. općine dužne, da prema posebnim odredbama, koje će se naknadno izdati, ustanove svoja potroša za godinu dana, te da ih prijave navodnom Zemaljskom gospodarskom povjerenstvu. Ovakvo izas će se običajno obducati sv. opć, koji u svrhu aprovizacije žiti imaju potroša žitak.

Ovakvo gospodarstvo određeno i glede ostalih proizvoda da potroša određeno. Pojedine općine i gradovi mogu u svrhu aprovizacije svoje žitovine ustanoviti posebne odbore, ako se tome potroša za potrebe svoje općine. U ovakvom slučaju obducati će se prije naredbe, izvorno sa Zemaljskim gospodarskim povjerenstvom.

Ovakvo gospodarstvo određeno, koje vodi izričito svrhu potroša prema odredbi Zemaljskog gospodarskog povjerenstva (§ 8), može razgovarati sa žitovom potroša zemaljske vlade sv. žitovine.

Sve je dakle jasno, da su općine dužne da preuzmu brigu oko opskrbe općinara, a detalje će još ustanoviti posebne odredbe, koje će dostora uslijediti.

Sad, ako drži gosp. načelnik da je stvar previše komplicirana, za općinu trgovina ili da treba većeg finansiranja, treba da naše trgovinsko zastupstvo stvori zaključak, da se opskrba odmah aprovizacija Samobora prepusti ovdašnjem Gospodarskom društvu, a na potonje da se apelira, da se u interesu Samobora potvrditi ovog zadatka. Ovo će i biti najpodesnije, ako sama općina ne može da preuzme aprovizaciju. Uostar toga društva osnuje se odbor, kako vladine naredbe traži, a u njemu udju i zastupnici trg. zastupstva i općine. Pita se sad, da li bi bilo voljno Gospodarsko društvo da preuzme na sebe ovu izvalu vrijednu zadaću. Držimo, da će se ono drage volje odzvati želji trg. odbora, a i općinstva, ako se može dovoljno razmisljavanja u građanstvu i ljudi, što hoće da nešto rade za Samobor, da se žitovine, jer bez žitovine ne da se ni pomisliti aprovizacija u prvom smislu u riječi.

Ali mi i ne dvojimo da će se naći ljudi sauzastnih i poštivanih, koji će se u ovo teško doba prihvatiti rada, da pomognu svojim sugradjanima i olakšaju im breme i skrb za nabavu svagdašnjih životnih namirnica.

A novac? — Čakamo već pitanja glasa i budno. I za njega ne će biti tako teško, kako se to mnogima pričinja. To se treba tek odmah izreći glavnice; za početak dostaje i manje novca.

Ali se ne će tražiti dragi puter; posve se proglašom općinstvo da prijavi aprovizacionom odboru koliko želi naručiti žiti (pšenice, raži i t. d.) i potroša unaprijed novac. Dovoljno svota udjele sa „Samoborsku žitovinu“ koje prigodom naredbe ustupa potroša novac preko Prve krv. kreditne u Zagrebu žit. gospodarskom povjerenstvu. Ovo je prva jednostavnost. Reći će nitko: ne može svaki odmah novca za čitavu godinu potroša žiti ili budno.

No ovaj nitko koji novac ne može, ne treba navedeno, jer se i onako ne će moći osnuviti da potroša sv. vagoni žiti naručiti sa trg. općine Samobor, već potroša kako već žitak potroša u ostalo.

Ova žit. potroša u Samoboru raspolaže sa Gospodarskim društvom, kad vage žiti treba, gdje uvijek je jedan žitak aprovizacionog odbora ili trg. zastupstva naručiti, pa ako se dade potroša i ostalo sa drugima, to se ne može smeti, jer i samostalni dobivaju 3—5% provizije.

Ali se raspolaže robe za 10.000 K (što može biti u nekoliko dana), ovo 300—500 kruna dobitka. Ne ako će se tražiti i samo jedan do dva postoja — a obzirom na plemenite svrhe i to će prije dobiti za administrativne i nepredvidljive troškove, a općinstvo će još uvijek jeftinije dobiti životne potrošine nego sa kakvi drugi način.

Da se ne će kraj ove urede događati, da bi samoborci ostali bez žitovine ili žiti, to je jasno, kad se zna, da se i danas ne bi to valjda događalo, da aprovizacija služi samo Samoboru, kako bi morale biti.

Naši poh. mlinari imat će također više posla, jer će svako dati kod njih mijeti dobijeni žitak.

Još ćemo napomenuti, da se u Gospodarskom društvu u Samoboru nalaze ljudi sauzastni i patriotski; ima među njima dobrih stručnjaka i valjanih gospodara, pa od njih mnogo očekujemo. A da bi stvar, kako smo je zamislili, uspio uspjeha jamči nam i predsjednik društva naš domaći žitak g. Zjafić, koji je u najtežim prilikama preuzeo kormilo društva u ruke i vodi ga samostalnom revnošću nastojeći da članovi dođu do važnih potrošina.

Trg. zastupstvo preporučujemo da stvar aprovizacije uzme u pretre, da se tako usrbigne sa vremena započeti predrađanja.

Rekosmo u najboljoj namjeri, jer nam je sa srca dobrobit općinstva, koje traži pomoći i želi svoja posebna općinsku aprovizaciju, koja ga jednako može potroša da opskrbljuje životnim namirnicama.

Izložba ženske stručne škole.

Prethodno nedjelje otvorena je izložba ovdašnje stručne škole. Ove godine priredjena je ova izložba u prostorijama Bjelovarske žitovine, kako se i sama škola preselila prije mjesec dana, jer se zgrada gdje škola nastaja sa betonic „Crvenoga krsta.“

Kako je poznato, izložba sa učenicima stručne škole najjedno sa svojim učiteljima, svakom redite stručne osvrta sa učiteljima, pa učiteljima valja broj važnih i produkta. Reći se pak u ova plemenite svrhe samostano i žitak vage i izvala, što se u valjano voljom i ljubavlju. Prvih toga su i žitak vage robe sa bolnicu Crk. žitke. Ne valjod toga općinstvo i žitak vrijednog rada izređiti se (pošto propisane predmeta). To je je prvih stručna škola, i što nije sagrižen

za sjezin opetanak u Samoboru, treba da pohodi svake godine izložbu ove škole i stedi će jamačno drugo uvjerenja, negoli ga je prije imao o potrebi ovake škole za naše buduće kućanice.

Ovogodišnja izložba, koju razgledasmo, poave nas zadovoljava. Sve je većma jedno- stavno no obično. Dojmovi pretežito tihi i šedni. Ta živi se u ratno doba i u abnormalnim vremenima. Tè prilike nijesu ostale bez utjecaja i na ovu izložbu, kako se one odrazuju i u drugim područjima.

No marljivost učenica, urednost i praktičnost opala se općenito. Pažnju potudjuju narodni motivi. Njih treba uopće da gaje sve naše škole i da im posvećuju osobitu brigu i staranje. Ljepota narodnih veziva podobna je, da uzgoji istančano estetsko osjećanje u učenica priviknuti ih, da zavole što je naše, narodno, iz česa progovora duše naroda, izbija njegov čisti, nepatvoreni ukus. Već nekoliko godina vidimo velik broj narodnog veziva na našoj stručnoj školi. Ito valja s pohvalom istaći.

Izložba zaprema 2 poveće i 1 manju sobu. U prvoj sobi izloženo je bijelo rub- je (košulje, noćni haljaci, jastučnice, navlake za jorgan, donjica, gaćice, postolnjaci pre- gače s nar. vezivom i dr.), u drugoj su raz- ne risarije i dječje rubije, dok treću zapre- maju radnje tečaja za krojačenje.

Ističu se napose radaje učenice Vjere Budický (zorkulja, postolnjak, vanjkuš i dr), stolnjaci Pavice Cesar i Anke Šaban, velik broj rubija Zdenke pl. Horvat, bluze u nar. stihu Dragice Sidney, Zlate Rumenić, Jelene Falsari, torbice Rumeničeve i Laure Kompa- reove, te kazeta sa sličnim nar. motivom od Sidneyeve, jastučnice Viktorave Janković, košulje i haljaci Stefane Horvat, stolnjak u nar. boz. vezivu Kurjanove, muž. košulje od Andjete Šanti, postolnjak Bisljakove i t. d. Učenica Pavice Cesar izložila je i jednu us- pjehu uljenu sliku.

Pobudjuje pažnju i robeta koju su uče- nice izradile i poklonile španiku gosp. Mila- nu Zjatiću za njegov trud, što ga ulaže oko poučavanja crkvenog pjevanja u ženskoj stručnoj školi. Mogli bismo tako prosljediti. Pa ako nam i okvir ovoga članka ne do- pušta da se napose zabavimo svakom rad- njom, rado ističemo, da su se ove učenice bez razlike pokazale kao vjebite, uredne i marjive, te u svakom pogledu ispunile sva- ko očekivanje.

Domaće vijesti.

Sveti Ćiril i Metod. U ponedjeljak dne 5. srpnja jest spomen slavenskih apo- stola sv. braće Ćirila i Metodija. U proslavu toga bit će u župnoj crkvi u 8 sati pjevana sv. misa. Poziva se građanstvo, da sv. misli prisustvuje.

Mlada misa. Kako je već javljeno služ dana u 10 sati prije podne u župnoj crkvi sv. Anastazije ž. g. Franjo Radović domaći naš sin svoje prvu svetu misu. Manufaktor i propovjednik bit će sv. g. dr. Josip Pazman, sveučilišni profesor iz Za- greba. Na koru će pjevati „Jelka“ Staroslo- vjenke misu od K. Kokić s mješovitim sbor na ofertorij „O živo spasi“ od Kralja.

Milodari za kapelice. Plemenita Sa- moborska Antonija Kosić primila je u Kruš- čici (Bozna) darovala je: Za sv. Jurja 20 K, za sv. Vida, sv. Križa, sv. Mihajla, sv. Petra i sv. Anu po 2 K; za sv. Mariju Bolje 4 K

a za spomenik u ratu palih 4 K. Ukupno 38 kruna — Na ovoj darežljivosti izrazuje župni ured toplu zahvalu.

† Dr. Rudolf Horvat. Jučer je tijelo blagopok. kot. suca u Samoboru dra. Ru- dolfa Horvata dovezeno iz Graza u Za- greb i ondje uz saučelje odličnog građan- stva i činovništva sahranjeno u vlastitu obi- teljaku grobnicu. — Pokoj duši čestitom pokojnika!

Odlikovanje liječnika. Pričuvni pomoćni liječnik g. dr. Ante Anger dobio je počasni znak Crvenoga križa II. razreda s ratnom dekoracijom za njegovu uspješnu djelatnost na ratnom polju.

Zaključak školske godine. U sri- jedu, 30. lipnja završena je školska godina na ovopodručnim školama. Poslije sv. mise i Te Deuma polia je školska mladež u svoje škole, gdje im je objavljen rezultat u nau- kama.

U školskoj sobi I. godišta, gdje se je sakupila mladež samoborske škole, našlo se i više roditelja i prijatelja mladeži. Tu je mladež iznajprije otpjevala Kraljevku, a onda je ravnajući učitelj gosp. M. Lang upravio na djecu odulji i vrlo lijepi govor, koji su djeca pomjivo saslušala. On im živim crtama predoči važnost godine, u kojoj su pola sira školu, gdje danas ocevi braća, rođaci učenika biju boj na ratnim poljanama za kralja i domovinu. Učenici i učenice još su premleni za ovaku borbu; nijesu dorasli ni do konja ni do kopija bojna, ali i oni su pokazali na svoj način, kako osjećaju za hrabre naše ratnike i pojmaju važnost nji- hovih junačkih djela. Djeca su tijekom go- dine sakupljala i prilagala za svaku pleme- nitu vrhu, za božićni dar ratnika, za lava- lične vojnika, sabirala su kovine, a nježni pretiči djevojčica marljivo su pletli zimsku ratnu opremu. Preporučio je djeci, da istraju na putevima humanosti i napretka u nau- cima, da biju boj na svom bojanom polju, koje se škola zove, da se opaku znanjem i vrlinama, kakn bi i oni bili uvijek spremni da brane svoga kralja i domovinu.

Iza toga počitao je ravnatelj odlično, koji su nagradjeni njeim knjigama. Osim toga su djeci porazdijeljeni izvještaji.

Iz ovog izvještaja vadimo ova podatke: Djeca je upisano 310, a na koncu ih godine bilo 269 (bez opetovnice, koja se ove godi- ne nije držala) Po vjeri bilo ih 265 katolika i 2 grčke ist. Po napretku dobilo ih je I. red s odličkom 58, I. red 156, II. red 34, III. red 8, neispitanih ostalo 13.

Ženska stručna škola imala je 25 uče- nica, te sastojala od dva tečaja po jednog za šivanje rubenina, a drugi za krojačenje.

Buduća školska godina započinje se 1. rujna. Poje školskih sposobnjaka obaviti će se 15. srpnja od 8-10 sati u trgovišnoj vi- ještici. — U ženskoj stručnoj školi upisat će se učenice do 1. rujna.

Samoborci u ratnog polja. Prof. Šanti je javio se ljekarniku Kričiču lantom s italiskog ratišta. On piše: Sa vjesta od više 1000 metara na snježnih Alpi šapim mnogo, mnogo podrava. Lijep je naš Sa- mobor, ali, kako sam si ga zahvalio mi smo ovdje svi prošli samo jednom mišlju: „Ne damo mora, hrvatskog mora; da Bog bude naša štita!“

Za školsku mladež. Za nagradu školske mladeži darovala je goja. Dreyer, supruga odvjetnika 20 K.

Načelnik g. Ivan Levičar obdario je na ljetu jednog važnog učenika sa 2 K.

Odlikovanje samoboraca. Mladi sa- moborski sin Antun Bedeničić služi kao pješak kod strojopuščanog odjela domaće 53. pje- ške pukovnije. On se je sa svojim bata- ljunom nalazio na sjevernom ratištu. Jednog zimskog dana, mjeseca ožujka, kad je snijeg zameo nadaleko brda i dolove, nalazio se njegov bataljun u gradu Klumšču u Galiciji gdje je imao prenočiti. Među tim je u gluho doba noći javljeno, da se primiče daleko premećniji neprijatelj. Nije bilo druge, no da se bataljun povuče, da ne bude optoijen. Naš Bedeničić međutim je tvrdo spavao, u- moran od dviju n:prospavanih noći, kad ga najednom probudi oko pola 6 sati ujutro silasna tojovska paljba, krak djece i matera. Kad se je prenuo i izašao na ulicu, opazi o čemu se radi. Po ulicama već su počele kr- stariti prve ruske patrolje. Njima se nije bilo moguće ugauti, a Bedeničić si preduzeo da ispuni još jednu tešku zadaću. Opazio je nalme, da je zacetao jedan naš puščani stroj i dva konja. On uzme stroj na sebe a mu- niciju naprti na konje, i oduči, da s time pobjegne iz grada. No opazio ga ruske stra- že. „Ne bježi, ne ćemo ti ništa!“ čuo je on povika u ruskom jeziku. No Bedeničić se nije na to osvrtao, nego je počeo odmicati ulicom što vodi prema jednom brdu. Uto dadoše straže salve po nekoliko puta, a on je mogao samo govoriti o sreći, da ga nije zahvatilo nijedno od zrna, koja su mu zujila oko ušiju. Ipak ne htjede stati, već imajući na umu, da stigne svojoj četi sa konjima i municijom, pobjegne straži u trdo gdje se zakloni od neprijatelja i prosljedi tako put u jedno selo. Kad se s brda ogledao, vidio je da ga više Rusi ne stijede i da im je dobro umakao s vidika. U blišnjem selu, kamo je prispio, doznao je, da se naš bata- ljun povukao u mjesto Obertin i on je sad sretan nastavio svoj put. Već dan prije javio je naš poručnik zapovjedništvu, da je ne- stalo jednog čovjeka zaizm strojne puške i dvije konja. A sutradan javio se kod star- ješine bataljuna — Bedeničić s puščanim strojem i konjima. Svi veselo pozdraviše svoga junačkog druga, kad je ispropovijedio kako je izmakao Rusima.

Velika srećama kolajna za hrabrost. bila mu je nagrada za junački čin.

Koncert. Salonski orkestar hrv. om- ladinac priredjuje danas u nedjelju dne 4. srpnja 1915 u hotelu Pension-Samobor kon- cert. Čisti je prihod namijenjen našim vo- vojnicima. — Raspored je kraccima ovaj: 1. Sibelijak: Selaška koračnica, 2. Giltort: „Man lacht, man weint, man liebt“ valček, 3. Wallace: Overture k operi „Maritima“, 4. I. pl. Zajc: „Večer na Savi“, 5. Štani: Fan- tazijska iz opere „Carmen“, 6. Novak: „Sedak opava“, 7. Muhvič: „Slovenski i hrvatski“, ba- rikad hrv. i slov. napjeva, 8. Halmer: „Mit- degarde“ Waterried, 9. Schneider: „Hoch- alma Dianka“ koračnica.

Hrv. omladinac u Samoboru pokazala je već lijepe uspjeha i stekla simpatije opće- stva. Sad, kad je Samobor i osako bez glazbe, popunjuje se ovim koncertima jedni znatna prezima. A obzirom na stonemtu svrhu treba da naše građanstvo potakne što više i obilniji odziv.

Za bolnice Crvenog križa. daro- vali su goja. Petar pl. Orelković kuharu zelenog bačala u gdje Anastazije Širovine keta, keta i čoljaka.

Iz. trg. općine U sjednici trg. up- ravstva od 31 svibnja istovisn je sa privre- monog opć. blagajnika u Samoboru g.

ČATEŠKE TOPLICE

otvorene 1. svibnja.

Akrathoterma prve vrste, temperatura 40-42° K, izvorno djeluje protiv uloga, reumatizma, bolima u mišićima i u udovima, neuralgiji, kožnim bolestima, ekzematu i t. d. — Stanovi i kupališni bazeni novo sazidani, odgovaraju svjema higijenskim zahtjevima. Dobra i jeftina opskrba.

Kupališni liječnik dr. Mijo Juratović.

Dalje obavijesti daje uprava „Čateških toplica“, pošta Brežice.

Sredstvo protiv zatvorenja,
tustilu i ulozima

STERNOV

moravsko gorko vrelo, blago i sigurno djelujuće sredstvo, te prema ispredjujućoj analizi najbolja gorka voda.

STERNOV pošta Sokolice kod Brna.

MILIJONI

upotrebljuju za

Kašelj

promuklost, sluzavost,
katar, grčeviti kašalj
i hripavac

Kaiserovy Prsní Karamelly

na tri omotke

6050

svjedočtvi od Njemačke
i privatni potvrđuju
sigurni uspjeh.

Omot 20 i 40 ml., svčanaj 60 l.

Dobro se ču

MIRKA KLEŠČICA

Školska u Zagrebu.

Reudes vous Samoboraca u
Zagrebu.

Svratište

„Bodačkom rogu“

Elegantna restauracija. Izvorno
kuhinja, dobre vino i pivo.

preporučuje svaki obožavatelj gostima

F Horvat svratištar.

Uspješno se oglašuje u
Samoborskom listu

Pomedna kuća i tvornica rublja S. BERGERA nasljednici

Jelačićev trg br. 2. ZAGREB Jelačićev trg br. 2.

Fine vunene i svilene tkanine.

Velike skladište fine svile, fantastične tkanine po najnovijem
sveuč, engleskih tkanina za košulice, flanela za bluze i
također haljine te raznih podsteva i berbonde.

Muško i žensko rublje kao i posteljina.

Velike skladište pamučne i plinske robe, stolnog rublja,
garbure za kave, vunenog garbure za krevete i pokrivala
od flanela, obova, svjane i tkanina za pokrivala.

Uzorke kao i pošiljke preko K 20— šaljemo franko.

4 filira



4 filira

Najbolji cigaretni papir sadašnjosti je

„GOLUB“

Jedini hrvatski proizvod.

Zdravija neškodljiv.

Dobije se svuda. — Stoji samo 4 filira.

Prva hrv. tvornica cigaretnog papira

U ZAGREBU.

4 filira



4 filira

STAKLANA FRANZ, Zagreb, Jelačićev trg 7.

Trgovina na malo i na veliko. — Telefon br. 23-42.



Krasne moderne čaše. Eleganthe kristal garniture, najnoviji proizvod.

Prilkladni darovi za svaku zgodu kao

čaše i boce sa hrvatskim narodnim grbom i trobojkom. Majolika čašice u narodnom slogu.

Stipos figure iz glasoviti tvornica. Električne i petrol. svjetiljke i lampi.

Specijalne skladište za bakteriol. i vakuolne potrebe.

Skladište za odprava dejetina u propisanim drvenim kutijama.

DUNAV

osjegurajuće društvo u BEČU

(Društveno jamčeno imovino

48 milijuna kruna)

osjegurava uz najpovoljnije uvjete

život, proti vatri, proti prevratnoj krađi, tuđi te
staklo i transport.

Glavno zastupstvo za Samobor i okolice imade g. Staklo Šok.

(filijala i papirnica trg Leopolda Schrottera 3.)